

09/09/20
[Signature]

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
52-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87 ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70 от ПОДНС внасяме **Законопроект за изменение на Закона за данъка върху добавената стойност**, с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС..

Моля законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

[Handwritten signatures:]
Цокъто Томов Ангел
Димитър Георгиев Дренев
Ангел Василев Ангел
Борис Димитров Анагидов
Коста Георгиев Стоянов
Петър Николаев Петров
Кръстьо Стоянов Вразд
Георги Николаев Георгиев

Арен Хеноб Георгиев

Проект!

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДАНЪКА ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

В сила от 01.01.2007 г.

Обн. ДВ. бр.63 от 4 Август 2006г., изм. ДВ. бр.86 от 24 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.37 от 8 Май 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.52 от 29 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.108 от 19 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.113 от 28 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.106 от 12 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.23 от 27 Март 2009г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г., изм. ДВ. бр.95 от 1 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2010г., изм. ДВ. бр.100 от 21 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., изм. ДВ. бр.77 от 4 Октомври 2011г., изм. ДВ. бр.99 от 16 Декември 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.54 от 17 Юли 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г., изм. ДВ. бр.103 от 28 Декември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.23 от 8 Март 2013г., изм. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 12 Ноември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 Ноември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.104 от 3 Декември 2013г., изм. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2013г., изм. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.105 от 19 Декември 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г., доп. ДВ. бр.41 от 5 Юни 2015г., изм. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г., изм. ДВ. бр.94 от 4 Декември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.95 от 8 Декември 2015г., изм. ДВ. бр.58 от 26 Юли 2016г., доп. ДВ. бр.60 от 2 Август 2016г., изм. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.88 от 8 Ноември 2016г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.97 от 6 Декември 2016г., изм. ДВ. бр.85 от 24 Октомври 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.92 от 17 Ноември 2017г., изм. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.97 от 5 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.24 от 16 Март 2018г., доп. ДВ. бр.65 от 7 Август 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г., изм. ДВ. бр.24 от 22 Март 2019г., доп. ДВ. бр.33 от 19 Април 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.96 от 6 Декември 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.100 от 20 Декември 2019г., изм. ДВ. бр.101 от 27 Декември 2019г., доп. ДВ. бр.102 от 31 Декември 2019г., изм. ДВ. бр.14 от 18 Февруари 2020г., доп. ДВ. бр.18 от 28 Февруари 2020г., изм. ДВ. бр.52 от 9 Юни 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.55 от 19 Юни 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.71 от 11 Август 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.104 от 8 Декември 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.107 от 18 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021г., изм. ДВ. бр.111 от 31 Декември 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 18 Февруари 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.18 от 4 Март 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.52 от 5 Юли 2022г., изм. ДВ. бр.58 от 23 Юли 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 23 Декември 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.66 от 1 Август 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.106 от 22 Декември 2023г., изм. ДВ. бр.108 от 30 Декември 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.42 от 14 Май 2024г., изм. и доп. ДВ. бр.70 от 20 Август 2024г., изм. ДВ. бр.79 от 17 Септември 2024г., изм. и доп. ДВ. бр.26 от 27 Март 2025г., изм. ДВ. бр.64 от 5 Август 2025г., изм. и доп. ДВ. бр.115 от 30 Декември 2025г.

се правят следните изменения:

§ 1. В чл. 176в, ал. 1, т. 1 думите „със ставка на данъка 20 на сто“ се заменят със „със стандартна или намалена ставка на данъка“.

§ 2. В преходните и заключителните разпоредби се създава § 15ж:

„§ 15ж. (1) За срок от 12 последователни месеца, считано от влизането в сила на този параграф, намалената ставка на данъка от 9 на сто по чл. 66а се прилага за доставките с място на изпълнение на територията на страната, при внос на територията на страната и при облагаеми вътреобщностни придобивания на територията на страната на следните продукти, предназначени за използване като моторни горива за задвижване на моторни превозни средства в автомобилния транспорт:

1. автомобилни бензини, независимо от октановото им число;
2. газьол (дизелово гориво);
3. биодизел и смеси на газьол с биодизел;
4. биоетанол и смеси на автомобилни бензини с биоетанол;
5. втечен нефтен газ (LPG), включително пропан, бутан и смеси от тях.

(2) Алинея 1 се прилага за продуктите, предлагани като готови моторни горива за зареждане на моторни превозни средства, на всички етапи на доставката им, включително преди продажбата на крайния потребител. Видът и предназначението им се установяват чрез техническите им характеристики и документите за качество, произход, движение и доставка, издавани съгласно действащото законодателство. От крайния потребител не се изисква отделна декларация за предназначението на горивото.

(3) Алинея 1 не се прилага за суровини и компоненти, които не се доставят като готови моторни горива, както и за продукти, предлагани като горива за отопление, за промишлени цели, за въздухоплаването, корабоплаването, железопътния транспорт или за извънпътна подвижна техника.

(4) Разпоредбите за облагане с нулева ставка и за освобождаване от данък се прилагат при наличието на предвидените в закона условия и не се засягат от ал. 1.

(5) При изменение на данъчната основа или разваляне на доставка на горива по ал. 1 се прилага ставката, приложима към доставката, независимо от датата на издаване на известието по чл. 115.

(6) Когато е получено авансово плащане за доставка на горива по ал. 1 и ставката към датата на възникване на данъчното събитие е различна от ставката, приложена при авансовото плащане, доставката се облага изцяло със ставката към датата на възникване на данъчното събитие. Издаденият за авансовото плащане данъчен документ се анулира по реда на чл. 116 и се издава нов документ с приложимата ставка. Това правило се прилага както при започването, така и при прекратяването на срока по ал. 1.

(7) След изтичането на срока по ал. 1 за посочените в нея горива се прилага стандартната ставка по чл. 66, освен в случаите по ал. 4.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. До влизането в сила на § 1 и 2 министърът на финансите привежда Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност и наредбата по чл. 118, ал. 4 от същия закон в съответствие с този закон.

§ 4. Законът влиза в сила от първия ден на месеца, следващ изтичането на 30 дни от обнародването му в „Държавен вестник“, с изключение на § 3, който влиза в сила от деня на обнародването.

ВНОСИТЕЛИ:

Цонко Томов Ангел

Димитър Георгиев Дришев

Ангел Василев Ангел

Борис Димитров Анагенов

Коста Георгиев Стоянов

Петър Николов Петров

Кръстьо Стоянов Вразев

Георги Николов Георгиев

Ангел Нешов Георгиев

МОТИВИ

КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

1 Причини за предлаганите изменения

Предлагаме временна антикризисна мярка, с която държавата да намали посредством данъчната си политика инфлационният удар върху основните автомобилни горива за гражданите и всички стопански субекти. Вносителите от ПП „Възраждане“ поставяме на първо място защитата на покупателната способност и правото на България да провежда данъчна политика в интерес на своите граждани. Считаме ограниченията свързани с ченството ни в ЕС върху националната свобода за избор на такива мерки за неблагоприятни, без тази политическа оценка да заличава действащите правни задължения на страната.

Военните конфликти в Близкия изток и Украйна създават риск за добива, преработката и международните доставки на нефт и нефтопродукти. Прекъсванията на транспортни маршрути, по-високите застрахователни и логистични разходи и несигурността при снабдяването вече се пренасят в цените на горивата. В изявлението си от 10 септември 2026 г. Европейската централна банка отчита продължаващ инфлационен натиск от конфликта в Близкия изток и риск енергийният ценови шок да се отрази върху практически всички други цени. Това е оценка за еврозоната, а не самостоятелна прогноза за България.

Санкциите срещу Руската федерация са друг съществен елемент на променената среда за снабдяване. Ограниченията върху нефтения сектор, морския транспорт и обслужването на танкери променят условията и маршрутите за търговия. Съветът на ЕС разширява тези ограничения и с пакета от 23 април 2026 г. Според Възраждане икономическите им последици за България изискват активна национална защита.

При стандартна ставка от 20 на сто увеличаването на данъчната основа на горивата води и до по-висок абсолютен размер на ДДС, платен от потребителите. Когато е дължим акциз, той също участва в данъчната основа. Временната ставка от 9 на сто ограничава този данъчен компонент на крайната цена, без да променя акцизните ставки.

2 Цели и съдържание на законопроекта

Целта е да се ограничи прякото отражение на поскъпването на автомобилните горива върху потребителските разходи и ценовото равнище. Обхванати са пет групи продукти: автомобилни бензини; газьол; биодизел и смеси с газьол; биоетанол и смеси с автомобилни бензини; втечен нефтен газ. Бензините с различно октаново число и горивата с биокomпоненти се третират еднакво, за да не възникват необосновани разлики между близки по предназначение продукти.

Намалението се отнася до готовите моторни горива за автомобилния транспорт по цялата верига на облагаемите доставки, включително внос и вътреобщностно придобиване. Не се разпростира върху природен газ, метан, LNG, електрическа енергия, водород, отоплителни и авиационни горива. Суровините и компонентите, които още не са готови моторни горива, запазват общото си данъчно третиране. Биодизелът и биоетанолът са включени и като самостоятелни продукти, когато се предлагат като готово моторно гориво.

Срокът е 12 последователни месеца от началото на прилагането. Предвижда се подготвителен период от поне 30 дни и начало от първо число на месец. След изтичането на срока стандартната ставка се възстановява автоматично, без ново решение на изпълнителната власт. Запазват се приложимите нулеви ставки, освобождаванията и общите правила за данъчен кредит.

Изменението на чл. 176в предотвратява непреднамерено отпадане на обезпеченията при доставки на течни горива поради преминаването им към намалена ставка. Размерите и останалите условия на обезпеченията не се изменят. Преходните правила за аванси и известия към фактури осигуряват еднакво третиране при началото и края на мярката и ограничават изкуственото прехвърляне на доставки чрез авансово плащане.

3 Финансови и други средства за прилагане

Мярката има отрицателен пряк ефект върху приходите от ДДС спрямо запазването на стандартната ставка.

Не е правилно обаче загубата да се изчислява чрез механично събиране на оборотите на производители, вносители, търговци на едро и бензиностанции, защото това би преброило една и съща верига на доставки многократно. За всеки 1 млрд. евро годишна крайна данъчна основа без право на приспадане ориентировъчната статична загуба е 110 млн. евро. Пряката цена за Бюджета обаче се компенсира в голяма степен по два начина.

Първо, от повишените общи приходи от ДДС заради високата обща инфлация и конкретно много по-високите цени на горивата от първоначално заложените в бюджетната рамка.

И второ, от запазване на общата икономическа активност в стараната и растежа на БВП, защо ще омекоти за фирмите и потребителите шока от свръхвисоките цени на енергоносители, чиито цени са основна компонента при ценообразуването на практически всяка друга стока и услуга, и ще забави ръста на инфлацията и обедняването на българите.

Преди окончателното гласуване е необходимо становище на Министерството на финансите по чл. 73, ал. 2 от ПОДНС, с разчет от НАП и Агенция „Митници“ по видове горива, крайно потребление, право на данъчен кредит и месеци на действие. Разчетът следва да отчете и възстановяването на данък по наличности, купени при 20 на сто и продадени при 9 на сто, както и обратния преход при изтичане на срока.

Предлагаме бюджетният ефект да бъде поет чрез пренареждане на разходните приоритети, при спазване на действащите фискални правила.

Предвиждат се еднократни разходи за адаптиране на фискалните устройства, електронните системи с фискална памет, счетоводните програми и информационните системи на приходните администрации. Не се създават нов орган, фонд или индивидуална процедура за кандидатстване. Разходите за подготовка и наблюдение следва да се поемат в рамките на съществуващите структури на НАП и АМ.

4 Очаквани резултати

При непроменена цена без ДДС и пълно пренасяне на данъчното намаление крайната цена с ДДС се умножава по $1,09 / 1,20$. Получава се намаление с приблизително 9,17 на сто, а не с 11 на сто. При условна цена от 2,40 евро за литър новата цена би била 2,18 евро.

Най-пряка полза имат гражданите и предприятията без право на данъчен кредит, които като правило са микро и малки семейни предприятия. Очаква се мярката да има и много силен антиинфлационен ефект, който каскадно да се пренесе по цялата търговска верига и икономиката на страната.

5 Съответствие с правото на Европейския съюз

Предложението е национална законодателна инициатива и от ПП Възраждане настояваме Министерският съвет да защити възможността за такава национална, временна антикризисна мярка и да предприеме необходимата инициатива за промяна на европейската рамка или за друго действително приложимо правно решение. Това е необходимо условие за правно сигурното ѝ прилагане. В противен случай съществува риск от производство за неизпълнение на задължения и последващи финансови последици. Подобно изключение, като временна мярка на два пъти през тази година направи полското правителство, като свали ДДС на горивата от 23% на 8%, което не е единствения такъв прецедент в ЕС.

Не се въвеждат нови технически изисквания към състава или качеството на горивата. Позоваването на технически характеристики служи за данъчно разграничаване на съществуващи продукти. Не се предполага проведена нотификация. Компетентните органи следва да проверят необходимостта от процедура по Директива (ЕС) 2015/1535 според окончателния текст и подзаконовото му изпълнение; евентуална такава процедура не замества разрешаването на въпроса за допустимостта на ставката.

ВНОСИТЕЛИ:

Цокън Томов Ангел

Димитър Георгиев Драгев

Ангел Василев Ангел

Борис Димитров Анастас

Коста Георгиев Стожков

Петър Николаев Петров

Кръстьо Стоянов Вразе

Георги Николаев Кьоргиев

Ангел Нелиов Георгиев

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

Изготвена съгласно чл. 70, ал. 3 от ПОДНС и приложената към него
методология

1 Основания на законодателната инициатива

Регулираните отношения са облагането с ДДС на определени готови моторни горива за автомобилния транспорт и преходът към временна намалена ставка. Проблемът е високата чувствителност на разходите за придвижване и стопанска дейност към външни енергийни сътресения. Конфликтите в Близкия изток, ограниченията върху търговията с руски енергийни продукти и съпътстващите логистични рискове обосновават необходимостта от оценка на временна национална данъчна намеса.

Разгледани са три подхода. Запазването на 20 на сто не създава нов бюджетен и правен риск, но не намалява данъчната тежест. Целевото подпомагане или промени в акцизното облагане могат да насочат ресурс към по-тесни групи, но имат различен обхват, изисквания и механизъм и не са предмет на този проект. Предлагащите 9 на сто за 12 месеца обхващат всички покупки на избраните горива, без процедура за кандидатстване, но имат значителна бюджетна цена и установения в мотивите риск по правото на ЕС.

Предпочетен е третият подход поради широкия и непосредствен справедлив обхват. Избраният срок осигурява предвидимост за една година и автоматично прекратяване на облекчението.

2 Заинтересовани групи

Граждани и домакинства. Преки получатели на ползата са всички граждани и домакинства в България, поради общия антиинфлационен ефект на мярката, включително върху транспорта и цените на храните на дребно.

Предприятия. Засегнати са превозвачи, доставчици, куриери, предприятия със служебни автомобили, самостоятелно заети лица и други ползватели. Лицата без право на данъчен кредит получават пряко облекчение, ако крайните цени спаднат. При пълен данъчен кредит основният непосредствен ефект е върху паричния поток, не върху нетната себестойност. Микро- и малките предприятия могат да имат пропорционално по-високи разходи за адаптация.

Производители, вносители, складодържатели и търговци. Необходима е правилна продуктова класификация, отделно отчитане на доставките при различни ставки и адаптиране на фискалните и счетоводните системи. Запазването на обезпеченията ограничава риска от данъчни злоупотреби.

Публични органи и обществени организации. Министерството на финансите, НАП и Агенция „Митници“ прилагат и наблюдават промяната в рамките на правомощията си. Засегнати са и публичните купувачи без право на приспадане. Потребителските и браншовите организации имат интерес от проследяване на цените и разходите. КЗК и КЗП упражняват съществуващите си правомощия, без проектът да им възлага общо определяне на цените.

Групите са определени чрез преглед на данъчния режим и веригата на доставки. Не са използвани индивидуални данни за потребители. Не се твърди наличие на проведени консултации или изразена подкрепа от изброените групи. Необходими са становища от приходните администрации, превозвачите, търговците и потребителските организации в хода на парламентарното обсъждане.

3 Анализ на разходи и ползи

Административни разходи. Те са предимно еднократни: програмиране и изпитване на фискалните системи, счетоводни настройки, обучение и разяснения. Размерите не са количествено установени и следва да бъдат оценени с участието на задължените лица и администрациите. Не се приема, че тези разходи са нулеви.

Икономически и социални ползи. Намаляването на неприпадаемия ДДС може да освободи разполагаем доход за домакинствата и ресурс за малки предприятия. Подобряването на достъпността на придвижването има значение за населени места с ограничени транспортни алтернативи

Основни рискове. Възможни са непълно пренасяне към цените, за което трябва да следят КЗП и КЗК. Прекласифициране на горива, спорно доказване на предназначението и изкуствено преместване на доставки във времето, за което следят НАП и АМ. При връщането към 20 на сто е възможен обратен ценови ефект.

4 Административна тежест и структурни промени

Не се създават, закриват или сливат административни структури. Не се въвеждат нови лицензи, разрешения, регистрационни режими или такси. Правото на намалена ставка не зависи от подаване на заявление от гражданите и не изисква от тях декларация за употребата на горивото.

За търговците възниква еднократна техническа тежест при преминаване към и от 9 на сто. Използват се съществуващите документи и системи за контрол. Не се допуска подзаконов акт да разширява или стеснява законовия списък на продуктите. Министерството на финансите извършва допълнителна аналитична дейност за двата доклада.

5 Въздействие върху нормативната база

Изменя се чл. 176в, ал. 1, т. 1 ЗДДС и се създава временен режим в нов § 15ж от преходните и заключителните му разпоредби. Не се променят акцизите, данъчната основа, общият режим на данъчния кредит и техническите изисквания за качество на горивата. Нулевите ставки и освобождаванията се запазват.

Необходимо е съобразяване на Правилника за прилагане на ЗДДС и Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. с новата ставка, отчитането на горивата и преходните документи. Адаптацията трябва да приключи преди началото на прилагането.

6 Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие

Ставката е еднаква за всички получатели на обхванатите доставки, без разграничение по гражданство, местоживеене, собственост на предприятието или произход на стоката. Тя се прилага и спрямо българи и български граждани, живеещи извън страната, когато получават такива доставки с място на изпълнение в България. Ставката не се разпростира върху покупки, чието място на изпълнение е извън страната.

По-ниските разходи за придвижване могат да подпомогнат ежедневната мобилност на хора от малки и отдалечени населени места. Но не се очаква една временна данъчна мярка сама да обърне обезлюдяването или миграционните тенденции. Не се заявява количествено доказан ефект върху раждаемостта, емиграцията или завръщането на български граждани от чужбина.

ВНОСИТЕЛИ:

Цонко Томов Рачев
Димитър Георгиев Дренев
Ангел Василев Янчев
Борис Димитров Алауднев
Коста Георгиев Стоянов

Петър Николаев Петров
Кръсто Стоянов Брачев
Георги Николаев Младенев
Ангел Нелив Георгиев